

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Abbati Et Monachis Resbacensibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

60 Epistolarum Innocentij III.

cepta hujus à sede apostolica libertatis duas marcas & dimidiam puri argenti nobis nostrisque successoribus annis singulis persolvētis. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat præfatum monasterium temerè perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Salva apostolicæ sedis auctoritate & diocesanorum Episcoporum canonica justitia in Ecclesiis non exemptis. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularive persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, &c. usque districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eisdem loco sua jura servantibus &c. usque in finem. Amen. Datum Viterbij per manum Iohannis sanctæ Mariæ in Cosmidin Diaconi Cardinalis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cancellarij, V. Idus Augusti, Indictione VI II. incarnationis dominicæ anno MCCVII. pontificatus verò Domini Innocentij Papæ III. anno decimo.

ABBATI MALLEONENSI.

Epist. 107.
Mandatur ut
A. de Scobol ad
primam cogat
redire uxorem.

EX parte tua fuit propositum coram nobis quòd cum A. de Scobol. . mulierem duxerit in uxorem, & cum ea fuerit diutius commoratus, ipsam carnaliter non cognovit. Vnde bonæ memoriæ W. Picavenfis Episcopus, cum ei de frigiditate viri tam per ipsius quam mulieris confessionem plenius constitisset, inter eos divortium celebravit. Verùm postmodum alij nupsit mulier supradicta, & præfatus A. duxit aliam in uxorem, quam carnali commixtione cognovit. Vnde quæristi per sedem apostolicam explicari utrum dictus vir debeat ad primam redire, vel manere potiùs cum secunda. Nos igitur inquisitioni tuæ taliter respondemus, quòd cum ex post facto appareat fuisse præfatum Episcopum circumventum, dictus A. ut ad primam redeat est cogendus. Datum Viterbij XIV. Kal. Septembris, anno decimo.

ABBATI ET MONACHIS
Resbacensibus.

Epist. 108.
Confirmantur
privilegia eorum
& omnes
libertates & immunitates.
Vide supra
epist. 96.

Licet monasterium vestrum per privilegium felicitis recordationis Innocentij Papæ prædecessoris nostri plenè videretur libertatis prærogativa gaudere, emergente tamen postmodum inter bonæ memoriæ. Meldensem Episcopum & mo-

nasterium ipsum super ejusdem subjectione scrupulo quæstionis, beatæ memoriæ Alexander Papa prædecessor noster, ad cuius præsentiam eadem fuerat causa delata, ipsius causæ meritis intellectis, jus episcopale in monasterio vestro Meldensi adjudicavit Episcopo. Postea quoque quæstionis ejusdem coram nobis materia suscitata, causam ipsam per dilectos filios. . Sueffionensem Decanum, H. Cantorem Remensem, & . . Succentorem Silvane-ntensem examinari fecimus diligenter. Qui cum eandem causam ad nos remisissent sufficienter instructam, nos utriusque partis rationibus intellectis, quia cognovimus efficaciores Meldensis Episcopi rationes, subjectionem eidem monasterij vestri adjudicare curavimus, ut liberam ibidem tanquam diocesanus Episcopus habeat potestatem; ita tamen ut per hoc nullum apostolicæ sedi præjudicium generetur quòd minus legitimo tempore, si voluerit, suam justitiam prosequatur. Verùm quia possessiones & alia bona monasterij memorati per illud privilegium Innocentij eidem sunt monasterio confirmata, nos ipsius prædecessoris nostri vestigiis inherentes, vobis & per vos ea monasterio vestro, sicut eadem justè ac pacificè possidetis, auctoritate apostolica confirmamus, & præsentis scripti privilegio communitimus. in quibus hæc propriis nominibus duximus exprimenda. Burgum videlicet ipsius monasterij, quod Resbacus dicitur, cum omnibus suis appenditiis, cum Ecclesiis & decimis, cum servis & ancillis, cum pratis aut pascuis, cum aqua quæ dicitur Mucra, seu omni piscatione, insulis quoque ac molendinis, necnon & piscatoriis, cum pontibus etiam cunctisque ipsius aquæ transitoriis, & cum omnibus sibi adjacentibus, cultis & incultis. Villam Orlei & villam Montborr. cum earundem villarum Ecclesiis, decimis, servis & ancillis, pratis & pascuis, & cum omnibus eidem adjacentibus cultis & incultis. Villam quæ Vltiacus dicitur, & villam quæ Septemfortes dicitur, cum earundem villarum Ecclesiis, decimis, servis & ancillis, cum pratis & pascuis, & earum appenditiis cultis & incultis. Portum de Fai dimidium. Villam quæ Brigein dicitur, cum matre Ecclesia & decimis ad eam pertinentibus, cum servis & ancillis, cum pratis & pascuis, & aliis circumadjacentibus tam cultis quam incultis. Villam quæ dicitur Montiniacus, cum Ecclesia & decima & sibi circumadjacentibus

ribus, pratis, pascuis, terris cultis & incultis. Villam quæ dicitur Capella super Mucram, & villam quæ dicitur Curmaiot super eandem ripam, & villam quæ dicitur Malerei super eandem ripam, & villam quæ dicitur Veretum super eandem ripam, cum earundem villarum Ecclesiis, decimis, servis & ancillis, molendinis, piscationibus, pratis, pascuis, & omnibus appenditiis cultis & incultis. Villam quæ dicitur Campucoëllus, cum Ecclesia, decima, servis, ancillis, pratis, pascuis, & omnibus appenditiis cultis & incultis. Villam quæ appellatur Nemus sancti Petri dimidiam, cum suis appenditiis cultis & incultis. Villam quæ dicitur Meri cum Ecclesia, decima, servis, ancillis, pratis, pascuis, piscationibus, & omnibus suis appenditiis cultis & incultis. Villam quæ dicitur Belluslocus, cum Ecclesia, decima, servis, ancillis, pratis, pascuis, piscationibus, & omnibus suis appenditiis cultis & incultis. Villam quæ dicitur Herbitia dicitur, cum Ecclesia, decima, servis, ancillis, pratis, pascuis, & sibi adjacentibus cultis & incultis. Villam quæ dicitur Agili mansio, cum Ecclesia, decima, servis, ancillis, pratis, pascuis, & sibi adjacentibus cultis & incultis. Decimam villæ quæ dicitur Semonia, cum terra appendente, cum servis & ancillis. Terram & decimam villæ quæ dicitur sancti Lupi, cum servis & ancillis. Villam quæ dicitur Luqueius super ripam Materni fluminis, cum servis, ancillis, pratis, pascuis, & suis appenditiis cultis & incultis. Super eandem ripam, possessionem quæ dicitur Porterum, & alteram quæ dicitur Vernolium, & tertiam quæ Capella vocatur, cum servis, ancillis, pratis, pascuis, & aliis appenditiis cultis & incultis. Circa castrum quod appellatur Breias, villam quæ dicitur Bruceium, cum Ecclesia, decima, servis, ancillis, pratis, pascuis, & aliis appenditiis cultis & incultis. Apud alterum Bruceium, terraticum & censum, cum servis & ancillis. Iuxta castrum quod dicitur Mons-mirellus, villam quæ dicitur Marcungia, cum servis & ancillis, pratis, pascuis, & aliis appenditiis cultis & incultis. Prohibemus insuper ne prædictæ occasione sententiæ à nobis latæ Meldensis Episcopus vos vel monasterium vestrum indebitè aggravet vel molester, quia privilegium meretur amittere qui permittit sibi abutitur potestate. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis &

prohibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Viterbij XVII. Kal. Septembris, anno decimo.

VNIVERSIS ARCHIEPISCOPIS
& Episcopis per Saxoniam constitutis.

Cum exinjuncto nobis servitutis officio in jure suo providere universis Ecclesiis teneamur, ad Ecclesiam sancti Ciriaci in Gerondod debitum habentes respectum, ipsius quieti & paci paternam duximus sollicitudine specialiter providendum. Quocirca fraternitati vestræ per apostolica scripta mandamus quatinus si venerabilis frater noster. Episcopus Halverstadenensis, in cujus diocesi Ecclesia ipsa consistit, chrisma, oleum sanctum, consecrationes altarium seu basilicarum, ordinationes Clericorum qui ad sacros ordines fuerint promovendi, & cetera ecclesiastica sacramenta à dilectis in Christo filiis Abbatissa & sororibus ipsius Ecclesiæ requisitus recusaverit exhibere, cum monasterium illud ad Romanam Ecclesiam nullo pertineat mediante, vos auctoritate nostra eidem gratis & sine pravitare qualibet impendatis. Præterea volumus & mandamus ut si quando de malefactoribus suis parrochianis vestris ad vos duxerint querimoniam deferendam, vos eis plenam de ipsis justitiam sublato appellacionis obstaculo faciatis. Datum Viterbij VIII. Kal. Septemb. anno decimo.

CÆSARAVGUSTANO EPISCOPO.

Quid per novalis vocabulum intelligi debeat à nobis tua fraternitas requisivit. Licet autem quidam dixerint quod novale sit terra præcisa quæ anno cessat, aliis asserentibus quod ex silva quæ ex arboribus extirpatis ad cultum redigitur, quarum utraque interpretatio colligitur ex civilibus legibus, nos tamen inquisitioni tuæ taliter respondemus, quod eam credimus antecessorum nostrorum intentionem fuisse, cum piis locis indulgentiam de novalibus concesserunt, ut novale intellexerint agrum de novo redactum ad cultum, de quo non extat memoria quod aliquando cultus fuisset. Sed nec de quolibet tali credimus eidem indulgentiam fore concessam, nisi de illud taxat cujus decimas religiosus conventus potest absque gravi detrimento

H ij

Epist. 109.
De privilegiis
monasterij in
Getondod.

Epist. 110.
Declaratur
quid per novalis
vocabulum
intelligatur.
Cap. Quid per
novalis. De
verb. signif.
Vide Reginc-
nem lib. 1. c.
44.